

Közösségi felmérés Felsőtárkány

**„Közösségépítés és kohézióerősítés Felsőtárkány
és a szomszédságában lévő településeken”**

TOP-5.3.1-16-HE1-2017-00015

2019. március

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Alapvető gondolatok

A közösségfejlesztés célja a helyi közösséghez és a társadalomhoz tartozás elősegítése, hogy mindenki tartozzon valahová, legyen esélye saját életfeltételeinek javítására és képes legyen a pozitív változásokra.

A pályázat célja, hogy kezdeményezésre bírjuk a lakosságot, fellendítsük az összetartozás érzését. Tudatosítani kívánjuk a lakosságban, hogy a kezdeményezésük, az igényeik fontosak, és értékesek, mindenki érezze, hogy számít a véleménye, hogy helye van a közösségben.

Célunk, hogy a demokratikus együttműködés és érdekérvényesítés megvalósuljon a településen, az itt lakók pedig nemcsak egymással, hanem a települési önkormányzattal, civil szervezetekkel, közösségekkel is sikeresen együtt tudjanak működni. A falu lakosságát rá kell ébreszteni, hogy a közreműködésük nélkül az önkormányzat erőfeszítései hosszútávon kevésnek bizonyulnak, csak együtt építhetnek jobb, élhetőbb környezetet, közösséget.

Jelen projekt keretében ezért közvetlen célunk Felsőtárkány település lakosságának szemléletformálása, a helyi civil társadalom megerősítése, a célcsoport identitásának erősítéséhez szükséges kompetenciák fejlesztése, az önkéntesség, valamint a településhez való kötődés erősítése közösségi együttműködését dinamizáló és fenntartó közösségi akciók, programok megvalósítása által. A fejlesztés első lépése a helyzet-

elemzés és a kapcsolatépítés részeként a közösségi felmérés megvalósítása, amely megalapozza az együttműködés keretében elkészítendő Helyi Cselekvési Terv és a közösségfejlesztés eredményességét.

Közösségi felmérés elkészítés

A közösségi felmérés a „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” című, EFOP-1.3.1.-15-2016-00001 azonosító számú kiemelt projekt által kiadott „Közösségfejlesztés módszertani útmutató” című dokumentumban foglaltak szerint valósult meg.

A felmérések célja egyrészt a helyzetfeltárás volt, hogy a helyi embereket valóban érdeklő ügyekről a település lakosságának véleményét összegyűjtsünk, valamint felmérjük a közösség tagjainak cselekvési hajlandóságát és bevonható kapacitásait. A felmérés során a legszélesebb körű elérést tűztük ki célul, hogy azok a személyek is véleményt mondhassanak, akiknek eddig nem volt alkalmuk, hogy elképzeléseiket, véleményüket kifejezésre juttathassák.

Másrészt célként fogalmazzuk meg, hogy a felmérés által szélesítsük a cselekvők körét, aktivizáljuk a helyi lakosságot, hogy minél több embert bevonjunk a közösségfejlesztésbe és felpozsádjuk a szunnyadó cselekvési kedvet. Tudatosítani kívántuk a lakosságban, hogy hangot kaphatnak, elmondhatják véleményüket, mert kíváncsiak vagyunk rájuk.

Összességében a közösségi felmérés egy jó alapot adott arra, hogy megismerjük a lakosság hozzáállását, életérzését, céljait és elvárásait.

A lakossági kérdőívünket a közösségi felmérést megelőző, megalapozó közösségi interjúk és beszélgetések során felvetődött kérdésekre, felmerült problémákra alapozva állítottuk össze. Az interjúk kapcsán kialakult véleményeket összegeztük, majd az „aktív maggal” közösen megfogalmaztuk a kérdőív kérdéseit. A kérdőív összeállításában így részt vettek közösségfejlesztők, önkéntesek és aktív szerepvállalók, a végleges változat pedig a szakmai vezető kezéből került ki.

A kérdőívet az önkéntesek segítségével minden háztartásba eljuttattuk. A legszélesebb körű megszólítás érdekében online változatot is készítettünk a kérdőívből, melynek Google Form linkjét Felsőtárkány Község Önkormányzat weboldalán (<http://www.felsotarkany.hu>), valamint a Felsőtárkányi Közművelődési Intézmény weboldalán (<https://felsotarkanyiprogramok.hu>) és Facebook oldalán lehetett elérni, továbbá helyi partnerszervezeteink számára hírlevélben is megküldtünk. Szám szerint 1200db kérdőív jutott el a lakossághoz. A beérkezett válaszok többsége pontosan 75 db válasz az online felületekről érkezett, majd 20 db választ kaptunk a háztartásokba eljuttatott papír alapú kérdőívekből. A felmérésben ténylegesen tehát a lakosság (3552 fő - 2019, KSH) 2,7%-a vett részt.

Az adatok feldolgozása után kijelenthető, hogy a településrész lakosságának irányából jóval nagyobb igény mutatkozott az online változatra, de azért a digitális kompetenciákkal nem, vagy kevésbé rendelkezők részéről a papír alapú kérdőív terjesztése is hasznos volt.

A kérdőív kérdései

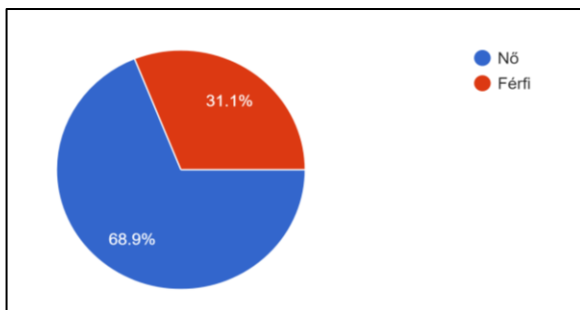
A kérdések a közösségi interjúk és beszélgetések során kikristályosodott témákat érintik, azonban nem csak véleményekre voltunk kíváncsiak, hanem fejlesztési ötletekre, újításokra is. A felhasznált kérdőívet az 1. számú melléklet tartalmazza.

1. Életkora?

A kérdőív első kérdése konkrét életkorra kérdezett rá, ezért szakaszos elosztást nem tudunk elemezni. A legfiatalabb válaszadó 16 éves, míg a legidősebb 84 éves, a legaktívabb válaszadók kora 30 és 45 év közé tehető.

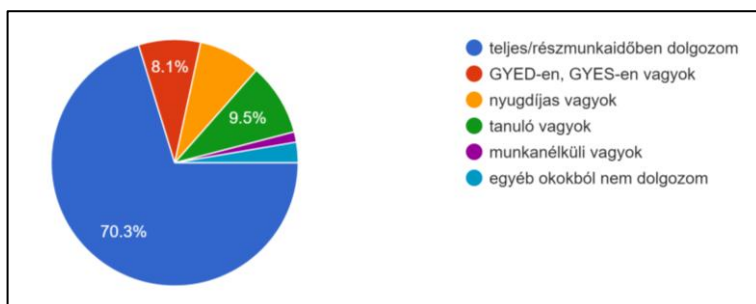
2. Neme?

A diagramból is jól látszik, hogy a válaszadók többsége nő, akik bár cselekvésre hajlandóbbak, segítőkészebbek, de a kezdeményezésben és újító elképzelésekben a férfiaké a vezető szerep.

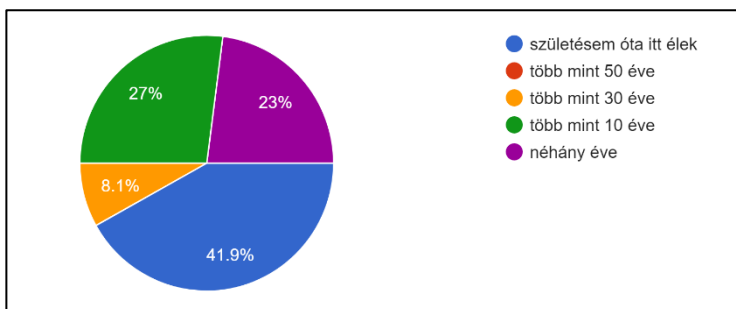
3. Jelenlegi foglalkoztatottsága?

A kérdőívet visszaküldők többsége aktív dolgozó, majd szinte azonos számban vannak a GYES-en, GYED-en lévők a tanulókkal és a nyugdíjas korúakkal.

4. Mióta él Felsőtárkányban?

A kitöltők 41,9%-a születése óta él Felsőtárkányban, 27% több mint tíz éve, és 23 % -a él néhány éve a községben. Ez a szám is mutatja, hogy az utóbbi években egyre több a betelepülő a településen. Az új lakók tapasztalatunk alapján aktívak, lendületesek, nyitottak az újra és szívesen részt vesznek rendezvényeinken, miközben a tősgyökeres „tárkányiak” ismerik a hagyományokat, szokásokat, amiben nagy segítséget nyújtanak közösségi programjaink megszervezésekor.

5. Miért szeret Felsőtárkányban élni? Mi az, amire büszke településén?

A válaszadók kivétel nélkül a jó levegő, és a gyönyörű környezet miatt szeretnek Felsőtárkányban élni. A település fekvését is sokan megemlítették, Eger közelsége nagy segítség az ügyek elintézésében, ugyan-

akkor a Bükk közelsége számos programot és kirándulási lehetőséget biztosít.

A válaszadók örülnek a fejlődésnek, ami az elmúlt években tapasztalható, büszkék az egyre növekvő hírnévre, ami egyaránt köszönhető az új kezdeményezéseknek és a régi hagyományok ápolásának, melyek kuriózumok a településen. Az újonnan beköltözők nagy százaléka elégedett a bölcsődei, óvodai, iskolai ellátottsággal, a gyerekek színvonalas környezetben, felkészült szakemberek között tölthetik napjaikat. A válaszadók többsége kiemelte a biztonságot, a szülők bátran elengedik gyerekeiket, a gyerekek rendszeresen gyalog és biciklivel közlekednek a településen. A lakosság ismeri és tiszteli egymást, barátságosak, segítőkészek az emberek.

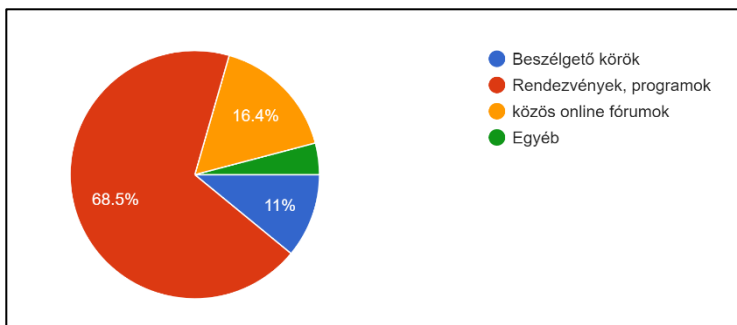
6. Elégedett-e a településvezetés és a lakosság párbeszédével?

Ennél a kérdésnél a kommunikációra voltunk kíváncsiak, így a tájékoztatás, lakossági igényekre való reagálás hatékonyságára. Meglepően magas szám lett az eredmény az elégedett válaszra. Pontosabban, a válaszadók 79,7%-a elégedett a településvezetés és a lakosság párbeszédével. Ez egy jó visszajelzést jelent, megerősít bennünket abban, hogy sikeres és együttműködő a településvezetés, a kommunikáció sikeres a felek között. A lakosság meg van elégedve a vezetéssel, egyöntetűen kiderül a válaszokból is, szinte csak pozitív véleményeket kaptunk.

7. Mit gondol, mivel lehetne segíteni a felsőtárkányi emberek egymás közötti kommunikációját?

A lakosság legfőbb kommunikációs pontja a rendezvényeken valósul meg. Az év során számos olyan rendezvény valósul meg a településen, ami kifejezetten elősegíti a lakosok egymás közötti kommunikációját. Ilyen rendezvény a gyertyafényes piknik, melyet kiemeltek a személyes interjúk kapcsán is. Ezen a rendezvényen kötetlen baráti beszélgetések, új kapcsolatok születnek, így érthető, hogy évről évre egyre népszerűbb.

A válaszadók fontos lehetőségként említették meg a helyi történelem megismerését, helytörténeti előadások szervezését, továbbá a községből kifelé tekintve a szomszédos településekkel és lakóikkal való összekapcsolódást, valamint a generációk közötti tudásátadást, a hagyományápolást.

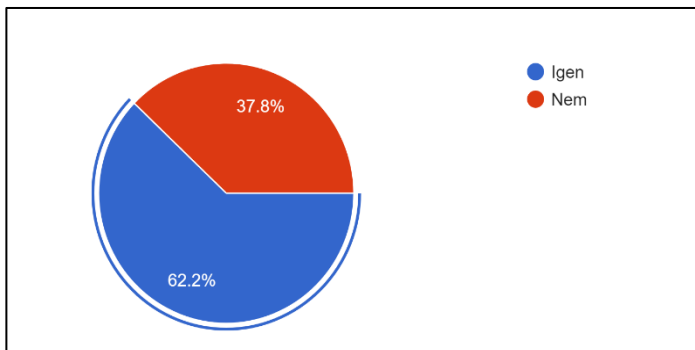
Az igények azt mutatják, szükséges lenne egy közös online fórum indítására. A közösségi beszélgetéseink alkalmával, több alkalommal felvetették a résztvevők egy kertbarát csoport elindítását online felületen, ahol hozzászólásokkal, véleményekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatják egymást az oda csatlakozók. A jövőben érdemes lesz kihasználni az internet adta új lehetőségeket, mely egyik hatékony módja lehet a közönség aktivizálásának.

8. Részt venne egy új civil szervezet, közösség létrehozásában, alakításában és tevékenységében?

Ennél a kérdésnél a valahova tartozás iránti igényt szerettük volna felmérni. Valahova tartozni, azaz részt venni és részt vállalni annak a közösségnek az életében, amiben élünk. Az eredmények azt mutatják, hogy a lakosok készek együttműködni annak érdekében, hogy megvalósítsák céljaikat. Kiderült, hogy a településen több kisebb csoport is van – általában lakóövezetek, utcák lakói – akik rendszeresen szerveznek közösségépítő programokat, csatlakoznak országos kezdeményezésekhez, mint például a „Te szedd” akció.

A megkérdezettek többsége részt vállalna valamilyen közösségi szerveződésben, de eddigi tapasztalatunk az, hogy az elindításban nem szívesen vállal senki szerepet, a felelősség nagy kihívás. A válaszok azon-

ban abban erősítenek, hogy igény van rá, hiszen 62,2% az igen mellett voksolt.

Meg kell találni azokat az aktív személyeket, akik energiát, időt tudnak ilyen tevékenységekre fordítani és akik vagy rendelkeznek tapasztalattal ezen a téren, vagy hajlandók képességeiket fejleszteni.

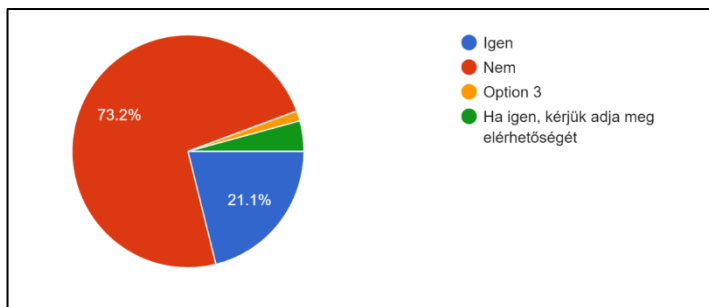
9. Ön mivel tudna hozzájárulni, ha a településen működne szívességbank? (Önkéntes munka, segítség felajánlása.)

A válaszadók többsége önkéntes munkával tudna hozzájárulni a közösségi feladatokhoz. Többen jelezték idősek ellátásában való segítségnyújtásukat, bevásárlás, gyógyszer kiváltása, vagy éppen ház körüli munka esetén. A kertészkedés is nagyon népszerű segítségnyújtási forma – derült ki a válaszadók közül. Innen is látszik, hogy sokan foglalkoznak kertészke-

déssel, tehát a már említett kertészkedéssel kapcsolatos fórum megalapozott.

10. Rendelkezik-e olyan tudással, amit szívesen megosztana a közösséggel?

A válaszokból kiderült, hogy a településen létezik az a mag, melynek tagjai szívesen fölajánlják tudásukat, segítségüket a helyi közösség számára.

Többen jelezték egészséggel kapcsolatos témában való jártasságukat, mint pl.: orvosok, egészséges életmóddal foglalkozók. Ezeket a válaszokat összegyűjtöttük, elindítottunk egy helyi tankatalógust, ahol feljegyeztük az elérhetőségeket. Így egyértelműen látjuk, kik azok, akik azonos témában járatosak. A kellő információk birtokában elindíthatunk egy csoportosulást, illetve a tagok megtalálhatják egymást egy esetleges közös beszélgetésre, vagy egy általuk szerveződő tanulókörré. A tankatalógust terveink szerint folyamatosan bővítenénk, mely alapja lehet a

helyi tudás megosztásnak, beszélgetéseknek, szakkörök alakulhatnak megtalálva hozzá a megfelelő szakembert.

Összegzés

A kérdőívekből és a közösségi beszélgetésekből le-szűrt tapasztalatok alapján a közösségfejlesztés következő lépéseként SWOT analízist végzünk, majd elkészítjük a helyi cselekvési tervet és a projektidőszakot felölelő rendezvénynaptárat.

A helyzetfeltárás során visszajelzést kaptunk, hogy az eddig programjaink színvonalasak, szeretik az emberek. Szem előtt tartjuk, hogy az eddig is aktív lakosokat, akik eddig bármilyen módon részt vettek rendezvényeinken továbbra is támogassuk, segítsük. Szeretnénk, ha programjainkat minél többen látogatnák, községünket, közösségünket minél jobban megismernék, nemcsak a helyi lakosok, hanem a környező települések lakói is. Így célként tűztük ki - a projekt térségi beágyazódását elősegítendő - az összefogást a Felsőtárkány szomszédságában lévő településekkel, mely hozzájárulhat többek között a helyi turizmus és ezáltal a település további fejlődéséhez is.

Pályázatunk fontos eleme a helyi érték megőrzése, felkutatása, mely újabb programlehetőségeket hordoz magában. Számítunk rá, hogy alakulnak új csoportok, akik lelkesen toborozzák majd az újabb tago-

kat, érdeklődőket. A valahová tartozás fontossága, együttműködés, csapatmunka mind elősegíti a helyi lakosság közösséggé szerveződését.

A projekt megvalósítása során szeretnénk aktivizálni a lakosságot és a civil szervezeteket, illetve azok tagjait, hogy jobban megismerjék egymás tevékenységét. A közösségi beszélgetések eredményeként feltárultak egyéni javaslatok, melyek folytatása még sok közös gondolkodást igényel. Reméljük, egyre több aktív tagot tudunk magunk köré szervezni, illetve új szerveződések nőnek ki, míg a már meglévők pedig mintaként és iránymutatásként szolgálnak az új kezdeményezések számára.

A közösségi interjúk, és beszélgetések során világosság vált, hogy a lakoságnak van igénye új tevékenységekre. A legnagyobb kihívás a cselekvések, az új folyamatok elindítása, így olyan személyek megtalálása és támogatása a feladatunk, akik képessé és motiválttá válnak a közösségi feladatok felvállalására és megvalósítására. Reményeink szerint a kibontakozó közösségi aktivitást és a helyi közösségi élet szervezésében és alakításában való szerepvállalást sikerül tovább ösztönözni és erősíteni, hogy az induló lendület ne törjön meg, és idővel természetessé váljon nemcsak a közösségi rendezvényekbe való bekapcsolódás, hanem a szolidaritás és az aktív felelősségvállalás is.

Összességében a közösségi felmérés eredményeként tovább szélesedett a helyi cselekvők, a változtatni

képes és akaró lakosok köre, míg a kérdőív összeállítása és terjesztése során új kapcsolatok alakultak ki. A közösségi felmérés után érezhető volt, hogy a téma megjelent a lakosság körében, beszéltek róla, elindult tehát egy újabb folyamat a közösségépítés, a közösségi identitás erősítése érdekében.

A közösségi felmérésben résztvevők
válaszait és segítségét ezúton is köszönjük!

Készítette:

Jordán Péter, szakmai vezető

Buzás Eszter és Tichy Rita, helyi közösségfejlesztők

1. számú melléklet

Közösségi felmérés

Tisztelt Felsőtárkányi Lakos!

Településünk a „Közösségépítés és kohézióerősítés Felsőtárkány és a szomszédságában lévő településeken” című, **TOP-5.3.1-16-HE1-2017-00015** azonosító számú projekt keretein belül kérdőívet készített a lakosok számára.

A kérdőív célja, hogy megismerjük a lakosság igényeit, felmérjük és feltárjuk a hiányzó közösségi eseményekre és programokra vonatkozó elképzeléseiket. Szeretnénk, ha Felsőtárkány még összetartóbb település lenne, ahol az emberek ismerik egymást. Érdeklődnek az éppen aktuális ügyek iránt, részt vennének a változásban, kezdeményeznének és cselekednének a helyi közjóért.

Előre is köszönjük, hogy válaszaival segíti munkánkat és véleményével hozzájárul településünk fejlődéséhez!

Kérjük, a kitöltött kérdőívet az alábbi címre szíveskedjen eljuttatni:

Felsőtárkányi Közművelődési Intézmény
3324 Felsőtárkány, Fő út 350.

A kérdőívet elektronikus formában is megtalálja honlapunkon, illetve Facebook oldalunkon:

Honlap: www.felsotarkanyiprogramok.hu
Facebook: Felsőtárkányi Faluház

Mondja el Ön is véleményét!

Közösségi felmérés

1. Az Ön életkora:

2. Az Ön neme:

- Nő
- Férfi

3. Jelenlegi foglalkoztatottsága:

- teljes/részmunkaidőben dolgozom
- GYED-en, GYES-en vagyok
- nyugdíjas vagyok
- tanuló vagyok
- munkanélküli vagyok
- egyéb okból nem dolgozom

4. Mióta él Felsőtárkányban?

- születésem óta itt élek
- több mint 50 éve
- több mint 30 véve
- több mint 10 éve
- néhány éve

5. Miért szeret Felsőtárkányban élni? Mi az, amire büszke településén?

.....
.....
.....

6. Elégedett-e a településvezetés és a lakosság párbeszédével?

- Igen
- Nem

7. Mit gondol, mivel lehetne segíteni a felsőtárkányi emberek egymás közötti kommunikációját?

- beszélgető körök
- rendezvények, programok
- közös online fórumok
- egyéb

8. Részt venne egy új civil szervezet, közösség létrehozásában, alakításában és tevékenységében?

- Igen
- Nem

9. Ön mivel tudna hozzájárulni, ha a településen működne szívességbank? (Önkéntes munka, segítség felajánlása.)

.....

.....

.....

.....

10. Rendelkezik-e olyan tudással, amit szívesen megosztana a közösséggel? Amennyiben igen, nevezze meg és kérjük, adja meg elérhetőségét. (Ennek a pontnak a megválaszolása esetén biztosítjuk, hogy adatait bizalmasan kezeljük.)

- Igen,
- Nem

Köszönjük a válaszait!